

Přínos včasné péče pro klienty

Případová studie Znojmo a Vítkov (září a říjen 2024)

Jan Hněvkovský.....jan@govlab.cz
Daniel Jirát-Ziólkowski.....dan@govlab.cz
Johana Haldová.....johana@govlab.cz

**platforma
pro
včasnou péči**

O případové studii

Tento text vychází z výzkumných rozhovorů s klientskými rodinami, pracovníci center včasné péče a dalšími relevantními aktéry (ředitelka MŠ, pracovníce OSPOD, vedoucí azylového domu).

Rozhovory proběhly ve dvou lokalitách. V září 2024 ve Znojmě. V říjnu 2024 ve Vítkově (a Budišově nad Budišovkou).

Kvantitativní data o lokalitách vychází z Analytických zpráv pro ORP (druhé vydání, 2024), které vydal PAQ Research v rámci mapavzdelani.cz.

NADACE Š
České spořitelny

Podpora rodinám a koordinace na Znojemsku a Vítkovsku byla realizovaná díky podpoře Nadace České spořitelny.

**Nadační fond
KLADNÉ
NULY**

Evaluační zpráva vznikla díky podpoře Nadačního fondu Kladné nuly.

govlab

Co je včasná péče

Včasná péče je služba určená dětem ve věku 0-8 let a jejich rodinám. Služba má různé formy. Může jít o terénní službu ve formě pravidelných návštěv rodiny a práce s dítětem, vedení předškolního klubu pro děti s doprovodným setkáváním pro rodiče nebo podporu rodičů nově narozených dětí skrze poradenství a podporu v oblasti péče a vývoje.

Cílem služby je snižovat překážky dané sociokulturním znevýhodněním, a zvyšovat tak šance na školní úspěšnost dětí.

Včasná péče má multidisciplinární charakter. Kombinuje terapeutický, poradenský a vzdělávací charakter.

Služba cílí na rozvoj dítěte v různých oblastech tak, aby mohlo dítě bez větších obtíží nastoupit do mateřské nebo základní školy (rozvoj socializace do skupiny dětí, podpora jemné motoriky, verbálních dovedností). Zároveň má za cíl rozvíjet rodičovské kompetence tak, aby byl rodič schopný dítě dál podpořit.

Kontext klientských rodin

Klientské rodiny včasné péče zažívají nějakou formu sociálního znevýhodnění.

Může jít o rodiče s nízkým vzděláním, které se pak například projevuje nižší schopností nalézt informace k řešení situací a celkově se orientovat v každodenní komplexitě.

Většina rodin má nižší příjmy. V rodinách tak chybí finanční prostředky nejen na věci jako školní pomůcky pro děti, ale i na jídlo. Řešení takto ohrožujících problémů tak přirozeně zaměstnává velkou část kapacity rodiče.

Často může jít o rodiče, kteří sami vyrostli v ještě mnohem náročnějším prostředí, a pro své děti zajišťují lepší podmínky, než jaké sami zažili.

Některé rodiny žijí v poměrně standardním bydlení, ale velká část klientských rodin žije na ubytovnách, v azylových domech. Běžný je vysoký počet dětí a zároveň velmi malý prostor (například i 8 členů rodiny na byt 1+1).

Mnoho rodin také naráží na každodenní diskriminaci.

Zároveň se služeb včasné péče a celkové péče o děti účastní především matky. Otcové nebo partneři jsou v rodině většinou nepřítomní nebo neaktivní.

Na rodinnou situaci mají také vliv náhlé události jako úmrtí partnera, eskalující domácí násilí, ztrátu příjmu, ztrátu bydlení, vztah s partnerem, který je opakovaně ve výkonu trestu, psychické vyčerpání matek nebo náhlý vážný úraz rodiče či psychické onemocnění.

Znojmo - kontext lokality

Socioekonomické znevýhodnění ORP Znojmo (podle PAQ, 2024):

○ ○ ○ ○ ● = velmi vysoké

Tento ukazatel odkazuje na to, že je zde vyšší nezaměstnanost:

- v roce 2022 6,7 % (oproti průměru ČR 3,6 %)

A také vyšší podíl lidí bez dokončené SŠ:

- 18,1 % oproti průměru ČR 14 %

Destabilizující chudoba je v ORP Znojmo (podle PAQ, 2024):

○ ○ ● ○ ○ = střední

Ukazatele, ze kterých se úroveň destabilizující chudoby stanovuje, dosahují podobných hodnot jako průměr ČR, ale i tak jsou alarmující:

- 1,6 % dětí v bytové nouzi, to je 274 dětí!
- 10,3 % rodičů v exekuci

Jeden z identifikovaných faktorů, které by v rámci ORP Znojmo podle reportu PAQ Research (2024) zlepšily vzdělávací výsledky, je právě podpora co nejvyššího zapojení dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí do předškolního vzdělávání a odstraňování bariér v tomto procesu.

Centrum včasné péče

Službu včasné péče poskytuje na Znojemsku Centrum včasné péče, které je součástí Oblastní charity Znojmo. Centrum včasné péče poskytuje poradenství pro rodiče dětí 0-3 roky. To obnáší pravidelné návštěvy doma, poradenství ohledně denních návyků spojených se zdravým vývojem dítěte, podporu rozvoje dítěte, doprovod na lékařské prohlídky, do školky či na úřad a emoční podporu rodiče.

Dále Centrum poskytuje aktivizační činnosti zaměřené na rozvoj dětí před nástupem do MŠ/ZŠ (matematické, jazykové dovednosti, rozvoj jemné motoriky, sebeobsluhy, sociálních dovedností a emoční rozvoj). Za dětmi pravidelně vyrážejí na návštěvy pracovníci terénní služby.

Pro zacílenou práci s dětmi a sledování posunu využívají pracovníci diagnostiku školní zralosti iSophi. Skrze výsledky diagnostiky vytváří pracovníci individuální plán podpory dítěte. Jako další přínosy diagnostiky vyzdvihují možnost sledovat u dětí posun v konkrétních oblastech. Diagnostika také slouží jako zarámování práce s dětmi pro rodiče.

Centrum včasné péče také poskytuje dětem terapii hrou v písku, která má podporovat emoční rozvoj a sociální dovednosti.

V období od ledna 2024 do srpna 2024 poskytlo Centrum včasné péče tyto služby 50 dětem a 39 rodičům.

Oblastní charita
Znojmo

Výchozí situace

Mirka Prokešová žije se svým dlouholetým partnerem a otcem všech dětí, Pavlem, v nájemním bytě na okraji Znojma. Mají pět dětí ve věku 4-12 let. Pavel byl opakovaně ve výkonu trestu za podvody a krádeže. Mirka vystudovala střední školu s maturitou, od dokončení školy se věnuje péči o své děti.

Maminka Mirka i její děti jsou specifické stydlivostí, tichostí. Působí "zakřiknutě". Mohou pak mít problém se v kolektivu prosadit.

Práce se sociální úzkostí

Podpora Centra včasné péče

Spolupráci s Centrem včasné péče byla navázaná v době, kdy žila Mirka s dětmi v azylovém domě. Pracovnice včasné péče se v rámci terénní služby postupně věnovaly prostřednímu Radimovi, mladšímu Matějovi a nejmladší Rozálce.

U Radima šlo především o doučování angličtiny a matematiky na začátku základní školy. Mirka byla ráda, že někdo věnuje Radimovi takto soustředěnou pozornost. S péčí o další čtyři děti by to takto dělat nemohla. Práce s mladším Matějem se soustředila na jeho adaptaci ve školce. Do školky se mu nechtělo chodit, nemluvil tam a počůrával se.

Aktuálně se pracovnice včasné péče věnuje nejmladší Rozálce. Cílem je připravit Rozálku na nástup do mateřské školy. Rozálka je v mnoha ohledech šikovná, jen zatím mimo rodinu téměř nemluví.

Přínos

Radim díky doučování dohnal mezeru za ostatními dětmi ve škole. Matěj začal ve školce mluvit nahlas, přestal se v kolektivu bát. Do školy se teď už těší a má tam kamarády.

U těchto bratrů, se kterými pracovnice včasné péče pracovaly, je vidět rozdíl oproti jejich nejstarší sestře, která podporu tak brzo nedostala. Jsou komunikativnější, daří se jim ve školním kolektivu a dokážou "zdravě zlobit".

Maminka Mirka díky vztahu s pracovníci přebírá iniciativu v procvičování úkolů s dětmi, zapojila se do dobrovolnictví v Charitě a ve škole není učitelkami vnímána jako nekomunikativní. Do setkávání s pracovníci se začíná zapojovat i otec Pavel.

Výchozí situace

Beránkovi žijí na vesnici v okolí Znojma. Marta Beránková má osm potomků. Nejstarší tři jsou již plnoletí, tři mladší jsou žáci základní školy. Nejmladší dvě dcery Klárka a Žofka jsou ve školce.

Maminka Marta před dvěma lety tragicky přišla o partnera. Zemřel při autonehodě.

Maminka Marta je dohodnutá s OSPODem, že zůstane v domácnosti, dokud nebudou i nejmladší děti alespoň ve třetí třídě.

Děti mají černé zuby od kazů.

Prevence druhého odkladu před ZŠ

Podpora Centra včasné péče

Spolupráce s Centrem včasné péče začala skrz iniciativu ředitelky MŠ, kam holčičky chodí. Ředitelka nabídla službu mamince Martě s tím, že by šlo o rozvoj školní zralosti, aby byly dcery připravené na nástup na ZŠ. Starší Klárka už měla tento rok odklad od nástupu do první třídy. Za sestrami Klárkou a Žofkou tak každý týden jezdí terénní pracovnice Centra včasné péče. Marta tuto podporu komentuje slovy:

„To víte, se mnou si holky takhle k úkolům nesednou. Pro mě je ten čas, který jim paní věnuje, velká úleva. A holky se něco naučí. Ono to vypadá, že holky neumějí barvy, ale najednou, když je tu paní, tak je vyjmenovat umějí.“

Beránkovi také skrz Charitu dostali finanční dar na rekonstrukci dětského pokoje. V rámci Charity využívají také potravinový balíček (pravidelný dar základních potravin).

Přínos

Díky práci terénní pracovnice včasné péče se zvyšuje Klárce a Žofce šance, že budou moct nastoupit do první třídy. Procvičují si totiž věci, které pak budou potřebovat. Nejenom znát barvy a tvary, ale vůbec to, jak se pracuje s pracovním listem.

Klárka už jeden odklad měla. Druhý odklad by ji už výrazně opozdil oproti jejím vrstevníkům.

Skrze spolupráci s Centrem včasné péče je také možné rodinu podporovat v tom, aby děti měly zajištěné základní věci třeba jako pravidelné jídlo a dětský pokojíček.

Výchozí situace

Maminka Silvie Klímová má dvě dcery mladšího školního věku a je v sedmém měsíci těhotenství. Každé s dětí má jiného otce. Silvie má lehké mentální postižení.

S dcerami žije v azylovém domě. Její partner Dominik žije u svých rodičů. Minulý rok se Silvie s Dominikem vzali, ale po pár měsících v afektu zase rozvedli. Ve vztahu jsou spolu ale dál. Ani jeden teď nepracuje.

Silvie s dcerami žila ve velmi chaotickém prostředí široké rodiny. Nezažívala tam respekt od ostatních. Jednou ji uhodil omylem jeden z příbuzných tak, že potratila.

Multidisciplinární podpora rodiny

Podpora Centra včasné péče

Centrum včasné péče doporučil Silvii jeden z jejích příbuzných, který je se svým dítětem také klientem.

Silvie dochází s dcerami do Centra včasné péče už od doby, kdy byly ve školce. Nyní jsou dcery na začátku základní školy. Jedna z dcer chodí na terapii hrou v písku, kde se učí pracovat s výbuchy agresivity.

Klímovi jsou příklad rodiny, která potřebuje podporu v mnoha oblastech. S maminkou Silvií se tak pracovnice věnují tématům financí, bydlení, vztahů v rodině, rozvoje dcer, řešení materiálních nedostatků.

Zároveň pracovnice zaměřují pozornost i na ještě nenarozené dítě. Probírají se Silvií, co je potřeba si zajistit během těhotenství. A že například velký křik může mít vliv i na ještě nenarozené miminko.

Přínos

Velkým tématem, které se u Klímových řeší je podpoření role matky. Tím, že dcery dlouhou dobu zažívaly, že jejich matku dospělí v jejich okolí nerespektují, chovají se k ní také tak.

Jedna z dcer například také bila matku. To si teď už nedovolí. Dcery i očekávané třetí dítě tak mohou vyrůstat ve stabilnějším prostředí.

Silvie popisuje, že je za Centrum včasné péče velmi vděčná: "Mám někoho, za kým přijít, když potřebuji pomoci. A nejsme na to sami." Zároveň dodává, že má díky této podpoře cíle, o kterých předtím ani nesnila. Třeba mít jednu vlastní domácnost.

Vítkov - kontext lokality

Socioekonomické znevýhodnění ORP
Vítkov je (podle PAQ, 2024):

○ ○ ○ ○ ● = velmi vysoké

Stejně tak destabilizující chudoba:

○ ○ ○ ○ ● = velmi vysoká

- 14,6% rodičů je v exekuci (průměr ČR je 9,9%) - tedy 532 rodičů!
- 2,8% dětí je v bytové nouzi (průměr ČR je 1,7%)

Vzdělanostní neúspěšnost je v ORP Vítkov:

○ ○ ○ ○ ● = velmi vysoká

To odkazuje na:

- 10,8% nedokončení ZŠ (oproti průměru ČR 3,3%) - jde tak o 17 dětí každý školní rok
- 10,6% nedokončení 1. třídy ZŠ (tedy vrácení na MŠ během školního roku)

Velmi výrazný je také podíl žáků ve speciálních třídách, který je 6,5% oproti průměru ČR 2,5%.

Ve Vítkově funguje **segregovaná škola** ZŠ Jana Zajíce. Jde o základní školu zřizovanou dle §16, která se má zaměřovat na děti s mentálním postižením nebo poruchami chování. I na svém webu ale uvádí: “Školu navštěvují především děti se sociálním znevýhodněním.” Jde tedy převážně o školu se žáky romského původu. Místní o škole mluví i jako o “romské škole”.

Pokud uvažuje romský rodič, že by dal dítě jinam, není to podle vyprávění rodičů vždy jednoduché. Může se setkat s komentářem: “Proč chcete nastoupit sem? Máte přece tu svoji školu.” Segregovaná škola funguje ve Vítkově již několik generací.

Centrum inkluze

Včasná péče je jednou ze služeb, kterou tým Centra inkluze nabízí. Služba je zajišťována jednak v klubech včasné péče ve Vítkově a v Budišově n. B., ale také v rodinném prostředí klientů. V rámci včasné péče se pracovnice zaměřují na celkovou podporu psychomotorického vývoje dítěte a také na podporu rodičů v oblasti péče o dítě. Součástí je podpora rozvoje řečových dovedností dětí a logopedická prevence.

Kluby včasné péče, které jsou určeny dětem ve věku 3–5 let, jsou otevřeny 4 dny v týdnu a podporují děti a rodiče v rozvoji dovedností potřebných pro nástup do školky a v přípravě na vstup do ZŠ.

Služba je zaměřena nejen na dítě, ale také na rodiče, kteří docházejí na pravidelná setkání s praktickými tématy (strava, školní zralost).

Rodiče mohou také využít individuální konzultace, skrz které se dá zajistit například materiální pomoc nebo doprovod k lékaři.

Centrum inkluze nabízí také podporu rodičům nejmladších dětí (0-3 roky) prostřednictvím programu včasné péče zvaného U bibi.

V rámci Centra inkluze také probíhají doučování, výlety pro rodiny s dětmi nebo příměstské tábory.

Zároveň Centrum inkluze rozvíjí multidiscipinární spolupráci s dalšími aktéry okolo rodiny formou case managementu.

Výchozí situace

Maminka Anna Bogarová vyrostla jako jedna z 15 sourozenců. Její rodina žila na ubytovně ve Vítkově. Teď v dospělosti žije se svým partnerem a pěti dětmi (7-13 let) v bytě 1+1. Do bytu zatéká voda, a tak je v místnostech plíseň. Annin partner Michal jednu dobu pracoval, teď oba rodiče pobírají sociální dávky.

Děti v bytě nemohou mít každé svou postel, protože by se do místnosti nevešly. Stejně jako v mnoha dalších klientských rodinách včasné péče chybí dětem doma prostor na přípravu do školy.

Svačiny a aktovka jako bariéra

Podpora Centra inkluze

Všechny Anniny děti chodily do Klubu včasné péče ve Vítkově. Nejmladší sedmiletý syn ukončil účast teď v červnu 2024 a přešel do školky.

Anna vysvětluje, proč do klubu přihlásila postupně všechny děti:

„Souhlasila jsem, ať sem syn chodí, aby se naučil říct svoje jméno, kolik má roků a kde bydlí. Naučili se tady toho hrozně moc, třeba všechny ty básničky, nebo ‚slušnost‘ (tedy například sebeobsluhu a základní úklid).“

Bariérou pro účast dětí v klubech může být často materiální nedostatek. Jedním příkladem je například nedostatek teplého oblečení v zimě. Nebo to, že dokud se do klubu měla dětem dávat svačinka, chodily Anniny děti jen v první polovině měsíce. Poté došly rodině finance na svačinky a děti už do klubu nechodily. Proto začaly pracovnice Centra inkluze nosit svačinky do klubu z vlastních zdrojů a absence dětí se zásadně snížily.

Byla snaha zapsat Anniny děti na běžnou školu, ale převážilo u ní to, že je zvyklost, aby romské děti chodily na segregovanou základní školu.

Přínos

Anna i její děti zažily v Centru inkluze prostředí, kde nejsou jen hodnoceni a kontrolováni, ale kde se cítí podporováni.

Anna i děti za pracovnicemi klubu pravidelně dochází a obrací se na ně o pomoc například pro podporu na nákup aktovek pro děti. Díky včasnému řešení nedostatků školních pomůcek toto nebude blok pro účast dětí ve škole.

Děti také docházejí do Centra inkluze na doučování po škole, nebo na příměstské tábory. Díky tomu mohou děti zažívat podnětné a podporující prostředí, i přesto, že jinak navštěvují segregovanou školu.

Výchozí situace

Margita a Robert se seznámili jako žáci na segregované ZŠ Jana Zajíce ve Vítkově. Robert tam dojížděl z dětského domova.

Mladému páru se narodila dcera Anastázie. Rodina nyní bydlí v nájemném bytě v Budišově nad Budišovkou.

Tam bydlí velká část rodin ze sociálně znevýhodněného prostředí na ubytovných nebo městských bytech. Sedláčkovi bydlí v běžném podnájmu.

Před spoluprací s Centrem inkluze ani jeden z rodičů nepracoval.

Oba rodiče získali poprvé zaměstnání

Podpora Centra inkluze

Když byly Anastázii dva roky, zapojila se rodina do kurzu Ubibi, který organizuje místní Klub včasné péče Krteček v rámci aktivit Centra inkluze.

Kurz Ubibi je koncipovaný jako pravidelná páteční setkání rodičů s dětmi do věku 3 let. Místní pracovnice popisují, že o terénní službu včasné péče stálo více rodin, než kolik by mohly pokrýt. Proto vznikl pro rodiče společný kurz o rozvoji různých oblastí v raném vývoji dítěte.

Paní Margita docházela velmi spolehlivě na všechna setkávání. Rodina je také spíše výjimečná tím, že se do účasti na kurzu zapojit i tatínek Robert.

Když byly pak Anastázii tři roky, nastoupila do Klubu včasné péče Krteček v Budišově nad Budišovkou. Margita je ráda, že si takto Anastázie zvyká na fungování v kolektivu a nebude se tak bát ji další rok do běžné školky.

Přínos

Přínos aktivit Centra inkluze není pro Anastázii jenom v oblasti jejího rozvoje (samostatnosti, adaptace na pravidla skupiny apod.), ale také v tom, že účast v klubu pravděpodobně dost změnila osud jejich rodičů.

Maminka Margita získala práci jako asistentka v klubu. Prokázala velkou spolehlivost i zájem o děti. Margita se také naučila více pracovat na konkrétní podpoře rozvoje dětí.

První pracovní zkušenost získal díky účasti v klubu i tatínek Robert. Měl pocit, že bude vždy odsuzovaný za to, že je Rom. V klubu ale dostal naopak podporu a to podpořilo jeho sebevědomí. Skrz vlastní iniciativu a podporu pracovníků klubu pak získal práci.

Výchozí situace

Paní Dana žije se svým dlouholetým partnerem a otcem dětí ve dvoupokojovém bytě. Jejich byt je v jednom z vyloučených domů ve Vítkově.

Horákoví mají sedm dětí. V malém bytě tak žije devítičlenná rodina. Rodičům se daří udržovat po celý měsíc základní rozpočet a mají podporu prarodičů, kteří bydlí ve stejném domě.

Žádné z dětí na segregované škole

Podpora Centra inkluze

S maminkou Danou a jejími dětmi spolupracuje Centrum inkluze už 8 let. Spolupráce začala skrz akci pracovníků centra, kdy obcházely s nabídkou včasné péče vyloučené budovy ve Vítkově.

Pět z dětí Horákových do Klubu včasné péče chodili v minulosti, teď jsou už na základní škole nebo ve školce. Nyní do klubu dochází dvě nejmladší děti.

Pracovnice klubu popisuje, že na začátku děti neuměly nic z toho, co je pak potřeba prokázat u zápisu do školy. Naučily se tak například poznávat zvířátka na obrázcích, nebo pojmenovávání barev. Děti se také naučily různé básničky. Podle Dany se změnilo i jejich chování doma. Posun vidí například v jejich schopnosti dělit se o hračky a v sebeobsluze.

Pracovnice podporují Danu a její děti v procesu nástupu na běžné školy. Tam se setkávají s šikanou od dětí, nebo s odrazováním od zápisu od učitelů.

Přínos

U Dany a jejích dětí se podařilo, aby už první dítě nastoupilo na běžnou školu, a ne na segregovanou. Díky tomu se i zvýšila šance, že stejným způsobem nastoupí i ostatní sourozenci.

Děti takto mohou mnohem lépe pokračovat ve studiu i po ZŠ. A tak mají zásadně vyšší šanci na vystoupení z kruhu chudoby. Jedna z dcer dokonce nastupuje na víceleté gymnázium.

Dana k rozhodnutí dát děti na běžnou školu dospěla díky podpoře Centra inkluze. Na pracovníky klubu se také může obracet, když řeší komplikace, které jsou s tím spojené (šikana, ústrky).

A tak mohou být děti Horákových jedněmi z mála romských dětí, které ve Vítkově chodí na běžnou školu, mají tam kamarády a účastní se kroužků.

Hlavní přínosy včasné péče

Hlavním přínosem služeb včasné péče je celkové zvýšení šance na úspěšný průchod vzdělávacím systémem díky komplexní podpoře dítěte i celé rodiny.

Dílčí přínosy včasné péče tak jsou:

podpora úspěšného začátku školní docházky dětí

- rozvoj kompetencí dětí tak, aby byly připravené na nástup do školek a škol (u zápisu jinak mohou děti být vyhodnocené jako “hloupé”, protože neumí barvy nebo zvířátka, přitom jde jen o to, že je to nikdo nikdy neučil)
- adaptace dětí na prostředí mimo domov
- rozvoj rodičovských kompetencí, znalostí a postojů ohledně výchovy a vzdělávání
- řešení materiálních bariér v účasti ve škole (oblečení, obědy, školní pomůcky)

vytváření stabilnějšího a podnětného prostředí v rámci rodiny

- terapeutická práce s dětmi (například práce s agresivitou)
- podpora vztahů v rodině (řešení konfliktů mezi sourozenci, podpoření role rodiče)
- respektující vztah a důvěra mezi rodičem a pracovnící včasné péče, které vedou k sebevědomí rodiče a jeho vyšší důvěře k systému
- podpora v řešení dalších problémů (bydlení, získání práce, doprovod k lékaři)

poskytování často jedinečné služby

v dané oblasti

- př. z Vítkova je podobná služba nejbliž až v Opavě, 40 minut autobusem daleko)

rozvoj mezioborové spolupráce s rodinou a dítětem ve středu pozornosti

- navazování mezioborové spolupráce v oblasti
- komplexní case management
- advokační činnost

V čem zde přispěla Platforma?

Platforma pro včasnou péči je střešní organizace, která sdružuje organizace věnující se včasné péči napříč ČR. Jaký vnímají pracovnice organizací ve Vítkově a ve Znojmě přínos této spolupráce?

- Rozvoj a posun praxe včasné péče - skrze sdílení s dalšími organizacemi, vzdělávání v rámci Letní školy Platformy pro včasnou péči
- Podpora síťování v rámci služeb, mezioborové spolupráce (například se zdravotníky, školami)
- Impulz skrz Platformu rozšířit cílovou skupinu i o nejmladší děti (obě organizace se věnují rovnou dokonce i těhotným ženám)
- Impulz pro zapojení se do advokační práce (např. s cílem zajistit pro děti obědy zdarma)
- Činnost Platformy jako mentální podpora pro pracovnice v jejich přímé práci
- Finanční podpora přímé práce s klienty

platforma
pro
včasnou péči

Doporučení pro další rozvoj

Řešení materiálních bariér ve vzdělávacím systému (př. obědy zdarma ve školách, školní pomůcky na půjčení ve třídách).

Sociální pedagog nebo terénní pracovník na školách. Pracovník, který by fungoval jako spojka mezi rodinami, školou, sociálními službami. Měl by tak znalost obou prostředí a důvěru z obou stran.

Posílení dalších pozic podpůrných pracovníků na školách (psycholog, asistent pedagoga, speciální pedagog).

Desegregace škol.

Zajištění přístupu ke zdravotnickým službám pro rodiny s dětmi.

Rozvoj užší spolupráce a koordinace aktérů okolo rodin (sociální služby, školství, OSPOD, politická sféra, zdravotnictví).

Tak, aby interakce neprobíhaly jen “ad hoc” ve chvíli krize, ale pravidelně a s komplexním pohledem na situaci díky mezioborovému zastoupení.

